

महाराष्ट्र विधानसभा

दिवसाच्या कामकाजाचा क्रम

गुरुवार, दिनांक १४ डिसेंबर, २०२३

(सकाळी ०९.०० ते १०.४५ वाजेपर्यंत)

लक्षवेधी सूचना (म.वि.स. नियम १०५ अन्वये) :-

(१) सर्वश्री. सुनिल कांबळे, मोहनराव हंबडे, वि. स. स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे मुख्यमंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"मातंग समाज हा महाराष्ट्रासह संपुर्ण देशात वास्तव्यास असणे, या समाजातील बहुतांशी नागरिक भूमीहीन असून, मोलमजुरी करून आपले जीवन जगत असणे, उच्च शिक्षणापासून हा समाज वंचित असणे, तसेच शासकीय सेवेत देखील या समाजातील युवकांची संख्या अत्यंत अल्प असणे, शासनाने त्यांच्या मागण्या व प्रश्न सोडवून त्यांना समाजाच्या प्रवाहात आणण्याची आवश्यकता, मातंग समाजास अ, ब, क, ड अनुसार वर्गवारी करून स्वतंत्र आरक्षण त्वरित लागू करण्याची आवश्यकता, क्रांतिवीर वस्ताद लहुजी साळवे आयोगाच्या ८९ शिफारशीची अंमलबजावणी करणे या शिफारशीपैकी ज्या शिफारशी मंजूर आहेत त्या मंजूर असलेल्या शिफारशीनुसार शासनाने प्रत्येक विभागाला मातंग समाजासाठी ज्या सवलती जाहीर केलेल्या आहेत त्या सवलती समाज बांधवांपर्यंत न पोहोचणे, त्यामुळे त्या विभागामधील सवलती पासून मातंग समाजातील समाज बांधव वंचित राहणे, गंजपेठ पुणे येथील लहुजी वस्ताद यांच्या क्रांती शाळेस लहुजी वस्ताद साळवे यांचे राष्ट्रीय स्मारक म्हणून घोषित करण्याची आवश्यकता, लहुजी वस्ताद साळवे अभ्यास आयोग त्वरित कार्यान्वित करून त्यांचे नाव राष्ट्रपुरुषांच्या यादीत समाविष्ट करण्याची आवश्यकता, साहित्यरत्न अण्णाभाऊ साठे महामंडळातर्फे थेट कर्ज प्रकरण त्वरित सुरु करणे आणि अण्णाभाऊ साठे महामंडळाचे थकीत कर्ज माफ करण्याची आवश्यकता, मातंग समाजाच्या या सर्व मागण्यांवर शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(२) श्री. सुनिल टिंगरे, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे मुख्यमंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"पुणे महानगरपालिका प्रशासनाकडून पुणे शहरातील विशेषतः पुणे महानगरपालिकेत नव्याने समाविष्ट भागातील अनधिकृत बांधकामांवर कारवाईची मोहीम चालू असणे, नव्याने समाविष्ट झालेल्या भागात पूर्वी गोरगरीब नागरिकांनी ऐपतीनुसार अल्पक्षेत्राचे प्लॉट खरेदी केलेले असणे, त्यावर आता आयुष्याची जमापुंजी लावून बांधकामे करत असणे, परंतु अल्पक्षेत्राच्या प्लॉटवर महानगरपालिकेच्या परवानगीकरिता असलेल्या नियमावलीनुसार बांधकामे करणे अशक्य असणे, अशी बांधकामे होत असतांना महानगरपालिकेचे पूर्णपणे दुर्लक्ष असणे, बांधकामे पूर्णत्वास जात असतांना त्यावर कारवाई करून गोरगरिबांचे मोठ्या

प्रमाणात नुकसान करणे, अशा प्रकारांमुळे गोरगरीब लोकांच्या आयुष्यभराच्या कमाईचे पूर्ण नुकसान होणे, अशा नागरिकांना व त्यांच्या कुटुंबियांना प्रचंड मानसिक त्रास होणे, अशा मानसिक त्रासामुळे नागरिकांचे हृदयविकाराने मृत्यू होण्याच्या घटना घडणे, त्यामुळे गोरगरीब नागरिकांमध्ये शासनाच्या विरोधात प्रचंड असंतोष निर्माण झालेला असून या संदर्भात शासनाची तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(३) **श्रीमती जयश्री जाधव, वि. स. स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे मुख्यमंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-**

"कोल्हापूर शहरातील शाहू मिलच्या सुमारे २६.८१ एकर जागेवर राजर्षी शाहू महाराजांचे यथोचित स्मारक करण्याची घोषणा तत्कालीन शासनाने दिनांक १८ डिसेंबर, २०२२ रोजी केली असणे, दिनांक ११ ऑक्टोबर, २०१३ मध्ये सुमारे ५ कोटी व दिनांक ८ जानेवारी, २०१३ रोजी १ कोटी रुपयांचा निधी शासनाने जाहीर केला असेही निदर्शनास येणे, सदर शाहू मिलची जागा राज्याच्या वस्त्रोद्योग महामंडळाच्या ताब्यात असणे, ही जागा विनामुल्य कोल्हापूर महानगर पालिकेकडे हस्तांतरीत करण्यासाठी शासनाने अद्याप कोणती कार्यवाही किंवा उपाययोजना केल्या नसणे, तसेच शाहू मिल विकास आराखडा यासाठी महानगर पालिकेने सुमारे ४०० कोटी रुपयांचा प्रस्ताव शासनास सादर केला असणे परंतु शासनाने अद्याप कोणतीही कारवाई सदर प्रस्ताव प्रकरणी केली नसल्याने, सदर प्रस्ताव प्रलंबित असणे, तसेच छत्रपती शाहू महाराज यांच्या प्रस्तावित उपरोक्त प्रस्तावास शासनाने मान्यता दिली नसल्याने शासनाने जागतिक पातळीवर आपल्या कार्याचा ठसा उमटवलेल्या आदर्श राजाच्या स्मारकाची परवड होत असल्यामुळे संपूर्ण शाहू प्रेमी सर्व जातीधर्माच्या लोकांमध्ये असंतोषाची भावना निर्माण होणे, तसेच शासनाने तातडीने उपरोक्त छत्रपती शाहू महाराजांच्या स्मारकाचे काम सुरू करावे अशी मागणी स्थानिक लोकप्रतिनिधींकडून शासनाकडे अनेकदा करण्यात आलेली असणे, परंतु शासनाने सदर प्रकरणी निधी वितरणाबाबत केलेले अक्षम्य दुर्लक्ष परिणामी कोल्हापूरवासीयांचा शासनाच्या प्रति वाढलेली तीव्र संतापाची लाट, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(४) **श्री. प्रकाश सोळंके, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे मुख्यमंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-**

"छत्रपती संभाजीनगर जिल्ह्यातील सिडकोच्या वाळुज प्रकल्पातील भुसंपादनातील दिरंगाई व विकास कामे यासाठी मा.मुख्यमंत्री यांनी दिनांक २४ मार्च, २०२३ रोजी दिलेल्या निर्देशाप्रमाणे कोणतेही कार्य सिडको, जिल्हाधिकारी यांच्या कडून न होणे, सेवा-सुविधा, रस्ते यांच्याकरीता आवश्यक असलेल्या जमिनीचे संपादन आणि त्याचा विकास सिडको द्वारे होऊनच प्रकल्प अन्य प्राधिकरणांस हस्तांतरीत करण्याचे ठरणे, उलटपक्षी सेवा सुविधांचा विकास पूर्ण न करता प्रकल्प हस्तांतरण करण्याबाबत सिडकोने दिनांक १४ सप्टेंबर, २०२३ रोजी जन/शासना विरोधी ठराव घेणे, सिडकोच्या या कृतीच्या विरोधात मंत्री, लोकप्रतिनिधी,

जनता यांनी दिलेले निवेदने विचारात न घेता प्रधान सचिव, नगर विकास विभाग यांच्याकडून प्रकल्प हस्तांतरणाबाबतची कार्यवाही सत्वर होणे, अशी सत्वरता मा.मुख्यमंत्री यांनी दिलेल्या निर्देशांसाठी न होणे, प्रकल्पाच्या विकास कामांसाठी तुटपुंजा निधी दर्शवून प्रकल्प हस्तांतरण करणे, रस्ते अर्धवटरित्या सोडून देणे, हक्कभंग मांडण्यासाठी मागितलेली माहिती उपलब्ध करून न देणे, मुख्यमंत्री, शासन, लोकप्रतिनिधी यांना डावलून अधिकारी वर्गाकडून मनमानी पध्दतीने कार्यवाही करण्यात येणे, सभागृहात दिलेले आश्वासन आणि शासनाचा निर्णय यावर हेतुपुरस्सरपणे कार्यवाही न होण्यामुळे सामान्य जनतेमध्ये शासन व सिडकोबद्दल अविश्वासाचे वातावरण निर्माण होऊन शासन, सिडकोची प्रतिमा मलिन होणे, त्यामुळे सभागृहास दिलेल्या आश्वासनानुसार प्रकल्पाचे ठरल्याप्रमाणे विकास कामे पुर्णकरण्यासाठी सिडकोला निर्देश देण्याची नितांत आवश्यकता, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(५) श्री. योगेश सागर, वि. स. स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे मुख्यमंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"मुंबईतील आरे कॉलनी युनिट २० येथील ५० वर्ष पुरातन राम मंदिर सांस्कृतिक केंद्राच्या जागेवर कब्रस्थान बनविण्याचा प्रयत्न काही सामाजिक व्यक्तींकडून होत असल्याचे निदर्शनास येणे, सदर सांस्कृतिक केंद्र सार्वजनिक विश्वस्त अधिनियमांतर्गत नोंदणीकृत असल्याबाबची बाब निदर्शनास येणे, दिनांक ११ नोव्हेंबर २०१३ रोजी सदरहू ट्रस्टला सामाजिक-सांस्कृतिक उपक्रम राबविण्यासाठी 'कल्याण केंद्र' म्हणून मान्यता मिळालेली असणे, माहे ऑगस्ट २०१४ मध्ये स्व.श्री.गुरुदास कामत यांनी त्यांच्या संसद सदस्यत्वाच्या कालावधीत स्थानिक क्षेत्र विकास योजनेअंतर्गत विकास करण्याबाबत तत्कालीन उपायुक्तांना शिफारस केली असल्याचे निदर्शनास येणे, तत्कालीन जिल्हाधिकाऱ्यांनी अंजुमन तालीम-उल-कुरान सुन्नी ताहा मस्जिद नावाच्या मुस्लिम ट्रस्टला जमिनीचा तात्पुरता ताबा देण्याचे निर्देश दिले असल्याचे निदर्शनास येणे, मात्र जागेचा तपशील निश्चित नसल्याचे निदर्शनास येणे, सदरहू जागा मुस्लिम स्मशानभूमीसाठी काही सामाजिक व्यक्तींनी बळजबरीने घेण्याचा प्रयत्न केला असल्याचे निदर्शनास येणे, यांसंदर्भात स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी शासनाकडे लेखी पत्रव्यवहार करूनही तसेच स्थानिक नागरिकांनी ही बाब महानगरपालिकेच्या निदर्शनास आणल्यानंतरही याबाबीकडे दुर्लक्ष होत असल्याने प्रशासनाच्या भूमिकेबाबत स्थानिक नागरिकांमध्ये संभ्रम निर्माण होणे, अशाप्रकारे पुरातन राम मंदिराच्या व सांस्कृतिक केंद्राच्या जागेवर स्थानिक मुस्लिमांकडून व समाजकंटकांकडून कब्रस्तान निर्माण करण्याचा प्रयत्न केल्याने हिंदू व मुस्लिमांमध्ये नाहक जातीय तेढ निर्माण होऊन प्रशासन याबाबीस पाठीशी घालत असल्याची बाब निदर्शनास येणे, परिणामी स्थानिक नागरिकांमध्ये पसरलेली तीव्र संतापाची भावना, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(६) श्री. समिर मेघे, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे पाणीपुरवठा व स्वच्छता मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल कार्यक्रमांतर्गत नागपूर जिल्ह्यातील हिंगणा तालुक्यात ग्रामीण नळ पाणी पुरवठा योजनांना सन २०१८ ते सन २०१९ दरम्यान प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात आलेली असणे, उपरोक्त दोन्ही मंजूर योजनांच्या निविदा प्रक्रिया सन २०१९ मध्ये पूर्ण होवून कामाचे रुपये २१ कोटी किंमतीचे कार्यारंभ आदेश R.G.Sanap Construction Company व अ.क्र.२ वरील कामाचे रुपये ३२ कोटी किंमतीचे कार्यारंभ आदेश M.M.Holambe Construction Company या कंत्राटदारांना महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणाकडून देण्यात येणे, कार्यारंभ आदेशानुसार सदर कामे साधारणतः २० महिन्यांच्या कालावधीत पूर्ण होणे अपेक्षित असताना कंत्राटदारांकडून अत्यंत मंद गतीने कामे होत असल्याचे निदर्शनास येणे, सदर बाब स्थानिक लोकप्रतिनिधीनी मा.मंत्री महोदय, सचिव व व्यवस्थापकीय संचालक मजिप्रा यांचे निदर्शनास आणून दिल्यानंतर व ऑनलाईन अथवा प्रत्यक्ष चर्चा करूनही तसेच संबंधितांना वेळेत काम पूर्ण करण्याच्या सूचना देण्यात आल्या असतानाही सदर योजना अद्यापि पूर्ण होवू न शकणे, हिंगणा तालुक्यातील दोन्ही योजनांची कामे या दोन्ही कंत्राटदारांच्या अनुत्साहामुळे व कार्यपध्दतीमुळे न झाल्याने शासनाचा अनुक्रमे रुपये १७ कोटी व रुपये २६ कोटी खर्च झाला असतांना त्या योजनांचा लाभ इसासनी, निलडोह व डिगडोह येथील गावातील नागरिकांना न मिळणे, तसेच येथील नागरीकांची पिण्याच्या पाण्याबाबतची प्राथमिक स्वरूपातील सुविधा दर्जेदार व यशस्वीपणे सुरु होण्यासाठी संबंधितांना कालबद्ध कार्यक्रम करण्याची व सदर कामे प्रलंबित ठेवण्याबाबतची चौकशी करण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(७) श्री. अतुल भातखळकर, वि. स. स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे गृहनिर्माण मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"३३-११ या योजनेच्या अंतर्गत मुंबई शहरामध्ये मोठ्या प्रमाणावर पीटीसीची निर्मिती होत असणे, परंतु या पीटीसी विद्यमान धोरणानुसार फक्त भाडेत्त्वावर देण्याची योजना असल्यामुळे या सदनिका प्रकल्पग्रस्तांना देता येत नसणे, त्यामध्ये, आजमितीला मुंबई शहरात विकास प्रकल्प बाधित लोकांची संख्या एक लाखापेक्षा जास्त असणे, तसेच, तयार पीटीसी या भाडेत्त्वावर मिळत असल्यामुळे प्रकल्पग्रस्त त्याठिकाणी जाण्यास तयार होत नसणे, त्यामुळे, पीटीसी या प्रकल्पग्रस्त सदनिकांमध्ये परावर्तित केल्याने प्रकल्पग्रस्तांना घर मिळून मुंबई शहरामधील अनेक स्थगित प्रकल्प मार्गी लागणे, त्यामुळे, पीटीसीचे प्रकल्पग्रस्त सदनिकांच्या मध्ये परिवर्तन करण्यासंदर्भात धोरणात्मक निर्णय घेण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(८) श्री. सुनिल प्रभू, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे गृहनिर्माण मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"मुंबई शहर व उपनगरातील झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरणातर्फे बांधकाम केलेल्या इमारतीमधील घर हस्तांतरण करणेबाबतची असलेली दहा वर्षांची अट शिथिल करुन पाच वर्षे इतकी करण्याबाबत राज्य शासनाने अनेक वेळा आश्वासन देऊनही अद्याप झो.पु. पुनर्विकास प्रकल्पातील घरे हस्तांतरणाची अट शासनातर्फे शिथिल करण्यात आली नसल्याची बाब निदर्शनास येणे, मुंबई शहर व उपनगरात झोपडपट्टी पुनर्विकास योजनेतील १० वर्षांच्या आतील सुमारे ६६ हजाराहून अधिक रहिवाशी कुटुंबांनी घरे विकत घेतली असून अद्याप त्यांच्या नावे हस्तांतरीत झाली नसल्याने त्यांना संरक्षण प्राप्त होत नसल्याने त्यांची मोठ्या प्रमाणात झालेली व होत असलेली प्रचंड गैरसोय, सदरहू प्रकरणी राज्य शासनाने झोपडपट्टी पुनर्विकास योजनेतील घरे हस्तांतरणासाठी असलेली १० वर्षांची अट शिथिल करुन ५ वर्षे करण्याबाबत राज्य शासनाने शासन निर्णय जारी करुन त्याची तात्काळ अमंलबजावणी करण्याच्या दृष्टीने कार्यवाही करण्याची आवश्यकता, याकडे शासनाचे झालेले अक्षम्य दुर्लक्ष, परिणामी एसआरए योजनेतील रहिवाशी कुटुंबांमध्ये निर्माण झालेले तीव्र असंतोषाचे व चिंतेचे वातावरण, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(९) श्री. दादाराव केचे, वि. स. स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे मदत व पुनर्वसन मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"आर्वी तालुक्यातील लोअर वर्धा प्रकल्पातील निंबोली (शेंडे), अहिरवाडा, ईठलापुर, सर्कसपुर, वाठोडा, भाईपुर, अंबिकापुर, वागदा, नेरी, पिपरी, अल्लीपुर, टोणा, राजापुर, बोरगांव (हातला), बाभुळगांव ही गांवे निम्न वर्धा प्रकल्प व आष्टी तालुक्यातील सावंगा (पुन.) हे गांव अप्पर वर्धा प्रकल्पाच्या बुडीत क्षेत्रात गेलेल्या गावाचे पुनर्वसन झालेले असणे, त्या गावात भुमीहीन, बेघर व अतिक्रमीत नागरिकांना अजून पर्यंत नविन पुनर्वसन मध्ये भुखंड मिळालेले नसणे, तेथे शासकीय जागा व खुल्या जागेमध्ये मोठ्या प्रमाणात जागा उपलब्ध असणे, तसेच बाभुळगांव येथे खाजगी जागा सुध्दा उपलब्ध असणे, परंतु त्यांना पंतप्रधान आवास योजने अंतर्गत मिळणाऱ्या घरकुल योजने पासुन वंचित राहावे लागत असणे, त्यांची नावे तेथील मतदार यादीत व आधार कार्ड मध्ये असणे, येथील नागरिकांत पट्टे न मिळाल्यामुळे त्यांना कोणत्याही योजनेचा लाभ घेता येत नसणे, त्यामुळे तेथील नागरिकांना शासनाद्वारे शासकीय व खुल्या जागेमधील शिल्लक जागेवर भुखंड वाटप करण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(१०) सर्वश्री विजय वडेटीवार, अशोक चव्हाण, सुरेश वरपुडकर, डॉ. नितिन राऊत, प्रा. वर्षा गायकवाड, सर्वश्री अमिन पटेल, अस्लम शेख, अमित देशमुख, धिरज देशमुख, अमित झनक, राजेश एकडे, डॉ. विश्वजित कदम, सर्वश्री सुभाष धोटे, सुनिल केदार, विकास ठाकरे, श्रीमती प्रतिभा धानोरकर, सर्वश्री मोहनराव हंबर्डे, संजय जगताप, ऋतुराज पाटील, विक्रमसिंह सावंत, वि. स. स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे मदत व पुनर्वसन मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"मौजे बेलोरा, जेना (ता.भद्रावती, जि.चंद्रपूर) या गावाची ३३० एकर शेतजमीन सन २००० मध्ये मे.सेंट्रल कॉलरीज कंपनी मर्यादित नागपूर या कंपनीने स्थानिकांना कायमस्वरूपी नोकरीची आश्वासन देऊन कवडीमोल भावाने खरेदी करणे, या कंपनीच्या माध्यमातून पॉवर प्लांट उभारणे व त्याकरिता लागणारा कोळसा स्थानिक शेतजमीनीमधून उत्खनन करण्यात येणार असणे, स्थानिकांना रोजगार मिळणार या आशेने गावकऱ्यांनी आपल्या शेतजमीनी याकंपनीला १९,००० प्रति एकरप्रमाणे विकल्या असणे, परंतु या शेतजमीनीवर मे.सेंट्रल कॉलरीज कंपनी मर्यादित, नागपूर यांनी कोणताही पॉवर प्लांट न उभारता सर्सासपणे अवैध कोळसा उत्खननाचे काम सुरु करुन खाजगी बाजार पेठेत विकणे, या प्रकरणाची दखल शासनाने घेऊन सन २००४ मध्ये या कंपनीच्या बेलोरा, जेना येथील कोळसा उत्खननावर बंदी घालून कंपनीचे काम कायमचे बंद करणे, सदर कंपनीने ज्या शेतजमीनी स्थानिकांकडून खरेदी केल्या त्या सर्व शेतजमीनी शासनाच्या मदतीने कोर्टामार्फत अरविंदो रियालिटी अँड इन्फ्रास्ट्रक्चर प्रा.लि. कंपनीने सन २०२२-२३ मध्ये खरेदी करुन अरविंदो कोलमाईन्स हयाकंपनीच्या माध्यमातून कोळसा उत्खननास सुरुवात करणे, याबाबत ज्या शेतकऱ्यांची शेतजमीन या प्रकल्पासाठी घेण्यात आली होती त्या शेतधारकांच्या मागण्यांबाबत अरविंदो कंपनीच्या व्यवस्थापनानेही आजतागायत कोणताही प्रतिसाद दिला नसणे, त्यामुळे शेतधारकांचे एकमेव उदरनिर्वाहाचे साधन असलेली शेतजमीन जाऊन २३ वर्षे झालेली असतानाही अद्यापही रोजगाराच्या प्रतिक्षेत असणे, जमीन जाणे तसेच रोजगारही नमिळणे या विवंचनेत हे जमिनधारक जीवनजगत असणे, याबाबत संबंधित शेतधारकांवर झालेल्या अन्यायाचे निवारण करण्याकरिता त्यांना शेतजमीनीचा वाढीव मोबदला देण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(सकाळी ११.०० वाजता)

एक : प्रश्नोत्तरे

(अ) तारांकित प्रश्न

(ब) अतारांकित प्रश्नोत्तरांची यादी क्रमांक १८८ ते २१४ सभागृहाच्या पटलावर ठेवणे

दोन : कागदपत्रे सभागृहाच्या पटलावर ठेवणे -

(१) मुख्यमंत्री

(क) जिल्हा खनिज प्रतिष्ठान, अहमदनगर, भंडारा, गोंदिया, धाराशिव, सिंधुदूर्ग, नाशिक व सोलापूर या जिल्ह्यांचे सन २०१६-२०१७ ते २०२२-२०२३ व जिल्हा खनिज प्रतिष्ठान चंद्रपूर व यवतमाळ यांचे सन २०२२-२०२३ या वर्षाचे वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवतील.

(ख) महाराष्ट्र मेट्रो रेल्वे महामंडळ मर्यादित यांचा सन २०२२-२०२३ या वर्षाचा वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवतील.

(ग) महा मुंबई मेट्रो (एम ३) संचलन महामंडळ मर्यादित यांचे सन २०१९-२०२०, सन २०२०-२०२१ व सन २०२१-२०२२ या वर्षाचे वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवतील.

(घ) महाराष्ट्र राज्य अपंग वित्त व विकास महामंडळ मर्यादित यांचा सन २०१३-२०१४ या वर्षाचा वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवतील.

(ङ) मॉयल लिमिटेड यांचा सन २०२२-२०२३ या वर्षाचा एकसष्टावा वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवतील.

(२) गृहनिर्माण मंत्री

: झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरणाचा सन २०२१-२०२२ या वर्षाचा वार्षिक लेखा अहवाल सभागृहासमोर ठेवतील.

- तीन : स्थगन प्रस्तावाच्या सूचना — (असल्यास) (म.वि.स. नियम ९७ अन्वये)
चार : शुक्रवार, दिनांक १५ डिसेंबर, २०२३ रोजीच्या अशासकीय कामकाजाबाबत घोषणा
पाच : शासकीय विधेयके :

विचार, खंडशः विचार व संमत करणे :-

सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ५२ — महाराष्ट्र शेतजमीन (जमीनधारणेची कमाल मर्यादा) (सुधारणा) विधेयक, २०२३

(क) विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत श्री.विजय वडेटीवार, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ५२ — महाराष्ट्र शेतजमीन (जमीनधारणेची कमाल मर्यादा) (सुधारणा) विधेयक, २०२३ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ५१ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(ख) विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत श्री.मोहनराव हंबर्डे, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ५२ — महाराष्ट्र शेतजमीन (जमीनधारणेची कमाल मर्यादा) (सुधारणा) विधेयक, २०२३ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ४१ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(ग) विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत श्री.रविंद्र वायकर, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ५२ — महाराष्ट्र शेतजमीन (जमीनधारणेची कमाल मर्यादा) (सुधारणा) विधेयक, २०२३ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या २० सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

सहा : म.वि.स. नियम २९३ अन्वये प्रस्ताव :-

(बुधवार, दिनांक १३ डिसेंबर, २०२३ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेला म.वि.स. नियम २९३ अन्वये प्रस्ताव)

अॅड. आशिष शेलार, श्री. भरतशेट गोगावले, डॉ. राजेंद्र शिंगणे, सर्वश्री शिवेंद्रसिंह भोसले, प्रताप सरनाईक, अॅड. माणिकराव कोकाटे, अॅड. राहुल कुल, सर्वश्री संजय शिरसाट, किशोर पाटील, अतुल बेनके, नितेश राणे, डॉ. संजय रायमूलकर, सर्वश्री सुनिल शेळके, रणधीर सावरकर, प्रकाश आबिटकर, चेतन तुपे, बबनराव लोणीकर, अॅड. शहाजीबापू पाटील, सर्वश्री प्रकाश सोळंके, संतोष दानवे, सौ. यामिनी यशवंत जाधव, सर्वश्री बाळासाहेब आजबे, सुभाष देशमुख, संजय गायकवाड, यशवंत माने, डॉ. राहुल आहेर, सर्वश्री रमेश बोरनारे, दिपक चव्हाण, राणाजगजितसिंह पाटील, सुहास कांदे, दौलत दरोडा, संभाजी निलंगेकर-पाटील, महेश शिंदे, श्रीमती सरोज अहिरे, सर्वश्री, हरिभाऊ बागडे, चंद्रकांत पाटील, बाबासाहेब पाटील, बच्चू कडू, जयकुमार गोरे, दिलीप लांडे, भिमराव तापकीर, योगेश कदम, डॉ. भारती लव्हेकर, सर्वश्रीमती मोनिका राजळे, श्वेता महाले, श्री. राजेश पवार, अॅड. आकाश फुंडकर, सर्वश्री महेश लांडगे, अमित साटम, सिध्दार्थ शिरोळे, राम कदम, मंगेश चव्हाण, अभिमन्यू पवार, सुनिल राणे, अॅड. लक्ष्मण पवार, सौ. सीमा हिरे, सर्वश्री राम सातपुते, जयकुमार रावल, डॉ. संजय कुटे, सर्वश्रीमती मनिषा चौधरी, देवयानी फरांदे, सर्वश्री समाधान अवताडे, कालीदास कोळंबकर, अॅड. राहुल ठिकले, श्रीमती मेघना साकोरे-बोर्डीकर, सर्वश्री नारायण कुचे, मकरंद पाटील, वि.स.स. यांचा म.वि.स. नियम २९३ अन्वये प्रस्ताव : (चर्चा पुढे सुरु व मंत्र्यांचे उत्तर)

"राज्यात गत तीन महिने मराठा समाजाला आरक्षण देण्याचा मुद्दा आंदोलने, मोर्चे, अन्न सत्याग्रह इत्यादी माध्यमातून ऐरणीवर आला असणे, काही समाजकंटकांकडून आरक्षण मिळण्याकरिता जाळपोळ, दंगल इत्यादी माध्यमांचा वापर झाल्याचे निदर्शनास येणे, त्यापैकी काही गट मराठा समाजाचा ओबीसीत समावेश न करता स्वतंत्र आरक्षण देण्याची मागणी करीत असणे, तर काही गट मराठा समाजाला कुणबी ओबीसीचे दाखले द्यावेत म्हणून आग्रही असणे, यासोबतच राज्यातील ओबीसी जनमोर्चा, धनगर, विमुक्त जाती भटक्या जमाती, विशेष मागासप्रवर्ग, बंजारा, मुस्लिम इत्यादी समाजही आरक्षणाच्या मागणीसाठी पुढे आल्याची बाब निदर्शनास येणे, कोळी व महादेव कोळी समाजाला अनुसूचित जमातीत आरक्षणाचा लाभ मिळण्याबाबत व तसे दाखले देण्याबाबत होत असलेली मागणी, महायुती शासनाच्या काळात मराठा समाजाला देण्यात आलेले आरक्षण परत मिळावे ही मराठा समाजाची अपेक्षा असणे, यासाठी क्युरेटिव्ह याचिकाही दाखल करण्यात आली असणे, न्यायमूर्ती भोसले समितीने सुचविलेल्या उपाययोजना हाती घेण्यात आल्या असणे, मराठा आरक्षण प्रश्नी सरकारला मार्गदर्शन करण्यासाठी उच्च न्यायालयाचे निवृत्त न्यायमूर्ती श्री. शिंदे यांच्या अध्यक्षतेखाली तीन

निवृत्त न्यायमूर्तीची समिती शासनाने गठीत केलेली असणे, इतर मागास समाजाच्या आरक्षणाला धक्का न लावता मराठा समाजाला आरक्षण देण्याची शासनाची भूमिका असणे, केंद्र शासनाच्या विश्वकर्मा योजनेची सांगड घालत राज्यात त्याची प्रभावी अंमलबजावणी करून बारा बलुतेदारांना लाभ मिळवून देण्याचे शासनाचे धोरण असणे, राज्यातील बारा जातींचा ओबीसी म्हणून महाराष्ट्राच्या सुचित समावेश असणे, त्याच धर्तीवर केंद्राच्या सुचित समावेश करण्यासाठी तसा प्रस्ताव राज्य शासनाकडून केंद्राकडे पाठविण्यात आला असणे, मराठा समाजाचा इम्पेरिकल डेटा गोळा करण्याचे काम युध्द पातळीवर सुरु असणे, निजामकालीन कुणबी समाजाच्या नोंदी तपासण्याचे काम युध्दपातळीवर सुरु असणे, सारथी, बार्ती, मौलाना आझाद अल्पसंख्यांक आर्थिक विकास महामंडळ व महाज्योतीप्रमाणे इतर मागासवर्गांच्या ओबीसी महामंडळाला समान निधी देण्याचे आदेश अर्थ मंत्रालयाकडून काढण्यात येणे, बंजारा तांडे रस्त्यांना जोडण्यासाठी संत सेवालाल महाराज जोड रस्ते योजना, धनगर वस्त्या रस्त्यांना जोडण्यासाठी यशवंतराव होळकर जोड रस्ते योजना व इतर मागासवर्ग विमुक्त जाती 'अ' भटक्या जमाती 'ब', 'ड' व विशेष मागास प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांना इंग्रजी माध्यमाच्या निवासी शाळांमध्ये शिक्षण देण्याची योजना राज्य शासनाकडून लागू करण्यात आली असणे, आरक्षण आंदोलनाकडे राजकीय चष्यातून न बघता सर्वच राजकीय पक्षांनी चर्चाविमर्शाच्या माध्यमातून आरक्षण प्रश्नी तोडगा काढण्याची आवश्यकता, अन्य आरक्षणाला हात न लावता मराठा समाजाला न्यायालयात टिकणारे आणि कायद्याच्या चौकटीत बसणारे आरक्षण देण्यासाठी शासन कटिबद्ध असणे, याबाबत करावयाची कार्यवाही व शासनाची भूमिका."

सात : म.वि.स. नियम २९३ अन्वये प्रस्ताव :-

सर्वश्री विजय वडेटीवार, बाळासाहेब थोरात, अजय चौधरी, अशोकराव चव्हाण, जयंत पाटील, पृथ्वीराज चव्हाण, नाना पटोले, डॉ. जितेंद्र आव्हाड, सर्वश्री सुरेश वरपुडकर, अमीन पटेल, सुनिल प्रभू, अॅड. यशोमती ठाकूर (सोनावणे), कु. प्रणिती शिंदे, सर्वश्री रविंद्र वायकर, भास्कर जाधव, श्रीमती सुलभा खोडके, सर्वश्री अमित देशमुख, पी.एन. (सडोलीकर) पाटील, शिरीषकुमार नाईक, डॉ. विश्वजीत कदम, सर्वश्री राजेश एकडे, संजय जगताप, बळवंत वानखडे, विक्रमसिंह सावंत, राजू पारवे, राजू आवळे, रोहित पवार, मोहनराव हंबर्डे, बाळासाहेब पाटील, राजेश टोपे, कुणाल पाटील, सुनिल राऊत, धीरज देशमुख, सुभाष धोटे, रणजित कांबळे, शिरीष चौधरी, राजन साळवी, शंकरराव गडाख, ऋतुराज पाटील, श्रीमती प्रतिभा धानोरकर, डॉ. नितीन राऊत, सर्वश्री सहसराम कोरोटे, वैभव नाईक, सुनिल भुसारा, संदिप क्षीरसागर, कैलास गौरंट्याल, मानसिंग नाईक, श्रीमती सुमन पाटील, अॅड. अशोक पवार, सर्वश्री हिरामण खोसकर, प्राजक्त तनपुरे, अस्लम शेख, झिज्ञान सिध्दीकी, प्रा.वर्षा गायकवाड, सर्वश्री सुनिल केदार, जितेश अंतापूरकर, माधवराव जवळगावकर-पाटील, लहु कानडे, संग्राम थोपटे, रविंद्र धंगेकर, वि.स.स. यांचा म.वि.स. नियम २९३ अन्वये प्रस्ताव :

"राज्यातील वाढती महागाई, बेरोजगारी, गुन्हेगारी व सामाजिक सलोखा राखण्यात सरकारला आलेले अपयश, पेट्रोल, डिझेल, गॅस, वीज, प्रवास, किराणा, शाळा फी, वैद्यकीय खर्च यात मोठ्या प्रमाणावर दरवाढ झालेली असल्यामुळे गोरगरीब, सर्वसामान्यांना जगणे कठीण झाले असणे, महागाई रोखण्यासाठी शासनाकडून कोणतीही ठोस उपाययोजना केली जात नसणे, राज्यात उद्योगवाढीसाठी चालना देण्यास शासनाकडून पावले उचलली जात नसल्यामुळे राज्यात गुंतवणूक होत नसणे, राज्यातील उद्योग बाहेरील राज्यात स्थलांतरीत होणे, परिणामी बेरोजगारी वाढणे, राज्यात विशेषतः विदर्भ, मराठवाड्यात रोजगार आणण्यात सकारात्मक पावले शासनाकडून उचलली जात नसणे, विदर्भासाठी मिहान प्रकल्प महत्वाचा असताना नव्याने उद्योगच न आल्याने मिहानचा उद्देश सफल होत नसणे, कंत्राटी पध्दतीने नोकरभरतीचा निर्णय झाल्याने तसेच एमपीएससीमध्ये मनुष्यबळाची कमतरता असल्यामुळे शासकीय भरती ठप्प झाली असणे, परिणामी बेरोजगारी वाढल्याने युवा पिढीत नैराश्याची भावना निर्माण झाली असणे, तसेच, वैधानिक विकास मंडळांना मुदतवाढ देण्याचा निर्णय राज्याने घेतला असला तरी केंद्र शासनाकडे अनेक महिन्यांपासून प्रलंबित असणे, परिणामी विदर्भ, मराठवाडा व उर्वरित महाराष्ट्रातील अनुशेष निर्मुलनाचे काम थांबलेले असणे, विदर्भ आणि मराठवाड्यासाठी गत दीड वर्षात सरकारने केलेल्या घोषणांची अंमलबजावणी झालेली नसणे, या भागातील रस्त्यांची अत्यंत दयनीय अवस्था झाली असणे, राज्यात, विशेषतः विदर्भ, मराठवाड्यात शेतकरी आत्महत्यांची वाढलेली संख्या, कापूस, संत्रा, सोयाबीन उत्पादक सरकारच्या चुकीच्या धोरणामुळे अडचणीत आले असणे, धानाला १००० रुपये बोनस देण्याची आवश्यकता, वन्यप्राण्यांच्या हल्ल्यात झालेली वाढ व शेतीचे झालेले नुकसान, अत्यल्प मिळत असलेली मदत, राज्यातील आरोग्य व्यवस्थेचा बोजवारा उडालेला असणे, औषध व उपकरण खरेदी, पुरवठा, रुग्णालयातील मनुष्यबळ वाढविणे, यातील शासनाच्या निष्क्रियतेमुळे गोरगरीबांना रुग्णसेवा न मिळणे, ठाणे, नांदेड आणि राज्यातील इतर भागात शासकीय रुग्णालयात रुग्णमृत्यूचे व बालमृत्यूचे वाढलेले प्रमाण, राज्यात प्रत्येक जिल्ह्यात वैद्यकीय महाविद्यालये स्थापन करण्याच्या निर्णयाची अंमलबजावणी झालेली नसणे, वैद्यकीय शिक्षण व रुग्णालयातील गैरप्रकार थांबविण्याची आवश्यकता, एमएमआरडीएचे, विशेषतः मुंबई व मुंबई उपनगरातील अनेक विकास प्रकल्प रखडलेले असणे, धारावी पुनर्विकासात शासनाने विकासकर्धार्जिणी भूमिका घेतलेली असणे, धारावी प्रकल्पाच्या नावावर होणारा टी.डी.आर. महाघोटाळा व दडपशाही, लोकप्रतिनिधी नसताना मुंबई महानगरपालिका प्रशासनाकडून अनेक धोरणात्मक निर्णय घेतले जात असून मुंबईकरांच्या पैशाची उधळपट्टी सुरु असणे, मुंबई महापालिका अग्निशमन दलातील अनेक गैरप्रकार उघडकीस येणे, पीएमजीपी योजनेतून जुन्या मोडकळीस आलेल्या इमारतींची दुरुस्ती करण्याची आवश्यकता, मुंबई व राज्यात हवेच्या प्रदूषणाने सर्वोच्च पातळी गाठली असणे, मुंबईतील खुल्या जागा खाजगी संस्थांना देण्याच्या धोरणाचा पुनर्विचार करण्याची गरज, मुंबईतील झोपडपट्ट्यांना स्लम घोषित न केल्यामुळे पुनर्विकासात निर्माण झालेला अडथळा, नागरी सुविधा न मिळणे, कोळीवाडा व गावठाण विकासाबाबतच्या धोरणात आवश्यक बदल करण्याची आवश्यकता, पनवेल तालुक्यातील

रहिवाश्यांनी नैना प्रकल्प रद्द करण्याच्या मागणीसाठी सुरु केलेले आमरण उपोषण, ठाणे महानगर पालिका क्षेत्रात ५०० पेक्षा जास्त अनधिकृत इमारतींची बांधकामे झाली असून अजूनही सुरु असणे, महानगर पालिकेचे त्यावर कोणतेही नियंत्रण नसणे, महानगर पालिकेने विकासकांना अतिरिक्त टीडीआर बहाल करणे, वाढत्या शहरीकरणामुळे वाहतुकीच्या समस्येसह विविध भागात पिण्याच्या पाण्याची निर्माण झालेली टंचाई, तसेच ठाणे महानगर पालिकेत मोठ्या प्रमाणात सुरु असलेला भ्रष्टाचार, ठाणे (पूर्व) कोपरी भागातील अनेक जुन्या व मोडकळीस आलेल्या इमारतींना विकास आराखड्यामध्ये रस्ता नसल्यामुळे त्यांच्या पुनर्विकासामध्ये निर्माण होत असलेल्या अडचणी, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व याबाबत शासनाची भूमिका."

आठ : अल्पकालीन चर्चा (म.वि.स. नियम १०१ अन्वये) :-

(बुधवार, दिनांक १३ डिसेंबर, २०२३ रोजी दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेल्या म.वि.स. नियम १०१ अन्वये अल्पकालीन चर्चेच्या सूचना) (चर्चा पुढे सुरु व मंत्र्यांचे उत्तर)

(१) सर्वश्री. विजय वडेटीवार, बाळासाहेब थोरात, सुनिल केदार, वि.स.स. पुढील सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीवर चर्चा उपस्थित करतील :-

"राज्यातील शेतकऱ्यांवर यावर्षी एकामागून एक संकटे येणे, सुरुवातीला अतिवृष्टी, नंतर दुष्काळ आणि गारपिटीसह आलेल्या अवकाळी पावसाने शेतकरी पूर्णतः उध्वस्त होणे, ७५% पेक्षा अधिक भागात भीषण दुष्काळी परिस्थिती असताना दुष्काळ जाहीर करण्यात शासनाकडून अक्षम्य विलंब होणे, आतापर्यंत १०२१ महसूली मंडळामध्ये दुष्काळ सदृश्य परिस्थिती घोषित केली तरी अद्याप अनेक दुष्काळी तालुक्यांचा समावेश झालेला नसणे, विमा कंपन्यांच्या दबावापोटी व त्यांना आर्थिक लाभ करून दिल्याची भावना शेतकऱ्यांमध्ये निर्माण होणे, जाहिराती, "शासन आपल्या दारी" सारखे कार्यक्रम, ठेकेदारांची गौणखनिज रॉयल्टी माफी, बियरवरील उत्पादन शुल्क माफी यासाठी तत्परतेने निर्णय घेणारे सरकार सरसकट दुष्काळ जाहीर करण्यात हात आखडता घेत असणे, अतिवृष्टी व दुष्काळाच्या प्रस्तावांबाबत केंद्राची कोणतीही हालचाल दिसत नसल्यामुळे केंद्राकडून शेतकऱ्यांना भरीव मदत मिळण्याची आशा नसणे, त्यामुळे कितीही आर्थिक भार पडला व कर्ज झाले तरी शेतकऱ्यांना मदतीचा हात देण्यासाठी राज्य शासनाने सरसकट दुष्काळ जाहीर करून राज्याच्या तिजोरीतून मदत करण्याची होत असलेली मागणी, तथापि, शासनाची इच्छाशक्ती नसणे, दुष्काळी उपाययोजना, शेतकऱ्यांना तातडीची मदत, तसेच नैसर्गिक आपत्तीबरोबरच केंद्र व राज्य सरकारने अनेक समस्या शेतकऱ्यांसमोर उभ्या केल्या असणे, दीड वर्षात सर्वाधिक शेतकऱ्यांवर आत्महत्या करण्याची वेळ येणे, शेतकरी कर्जाच्या बोजाखाली असून उत्पन्नच नसल्यामुळे चालू हंगामापर्यंतच्या संपूर्ण कर्जाची माफी करून शेतकऱ्यांचा सात-

बारा कोरा करण्याची नितांत आवश्यकता, नोव्हेंबर महिन्याच्या शेवटच्या आठवड्यात गारपिटीसह पडलेल्या अवकाळी पावसामुळे २२ जिल्ह्यांतील सुमारे साडेचार लाख हेक्टर पेक्षा अधिक पिकांचे नुकसान होणे, अद्यापही या पंचनाम्यांचे काम पूर्ण झालेले नसणे, अवकाळी पावसामुळे मागील हंगामात काढून ठेवलेल्या पिकांचीही नासधूस झाली असून पंचनाम्यात याचाही समावेश करण्याची आवश्यकता, मिचौंग चक्रीवादळाच्या दुष्परिणामांमुळे राज्यातील पिकांचेही नुकसान होणे, अवकाळी पावसामुळे पिकांवर बुरशीजन्य व कीड रोगाची लागण होणे, याबाबतच्या उपाययोजना करण्याची आवश्यकता, राज्यातील बहुतांश विभागातील पाणीसाठ्याने निचांकी पातळी गाठलेली असणे, त्यामुळे भविष्यात पाणी टंचाईचा सामना करावा लागणे, अस्मानी व सुलतानी संकटात सापडलेल्या शेतकऱ्यांना तात्काळ सरसकट हेक्टरी ५० हजार रूपये, बागायती शेतकऱ्यांना हेक्टरी १ लाख रूपये आर्थिक मदत देण्याची, दावणीला चारा व शेतकऱ्यांचा सातबारा कोरा करण्याची आवश्यकता, या सर्व प्रकरणांकडे शासनाचे झालेले अक्षम्य दुर्लक्ष, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

- (२) श्री. रणधीर सावरकर, अॅड. आशिष जैस्वाल, सर्वश्री बबनराव शिंदे, नारायण कुचे, चिमणराव पाटील, प्रकाश सोळंके, प्रशांत बंब, ज्ञानराज चौगुले, डॉ.राजेंद्र शिंगणे, अॅड. आशिष शेलार, डॉ.संजय रायमूलकर, अॅड.माणिकराव कोकाटे, श्रीमती माधुरी मिसाळ, सर्वश्री रमेश बोरनारे, दिलीप मोहिते, हरिभाऊ बागडे, सुहास कांदे, बाबासाहेब पाटील, बबनराव लोणीकर, अॅड.शहाजीबापू पाटील, सर्वश्री बाळासाहेब आजबे, प्रकाश भारसाकळे, किशोर पाटील, राजू कारेमोरे, संभाजी निलंगेकर-पाटील, नरेंद्र भोंडेकर, मनोहर चंद्रिकापुरे, डॉ. विनय कोरे, सर्वश्री किशोर जोरगेवार, चंद्रकांत नवघरे, सुभाष देशमुख, चंद्रकांत पाटील, नितीन पवार, डॉ. संजय कुटे, सौ. मंजुळा गावित, सर्वश्री सुनिल शेळके, जयकुमार रावल, बच्चू कडू, निलेश लंके, राणाजगजितसिंह पाटील, अनिल बाबर, आशुतोष काळे, राजेंद्र पाटणी, प्रकाश आबिटकर, मदन येरावार, महेश शिंदे, प्रा.डॉ. अशोक उईके, सर्वश्री भरतशेट गोगावले, कृष्णा खोपडे, संतोष बांगर, काशिराम पावरा, श्रीमती लताबाई सोनावणे, सर्वश्री विकास कुंभारे, महेंद्र दळवी, गणपत गायकवाड, महेंद्र थोरवे, संजय सावकारे, संजय शिरसाट, जयकुमार गोरे, श्रीनिवास वनगा, अॅड. राहूल कुल, श्री. शांताराम मोरे, श्रीमती देवयानी फरांदे, सर्वश्री संजय गायकवाड, समीर मेघे, बालाजी कल्याणकर, डॉ. राहुल आहेर, सर्वश्री प्रशांत ठाकूर, नितेश राणे, डॉ. संदीप धुर्वे, सर्वश्रीमती सीमा हिरे, मोनिका राजळे, सर्वश्री हरिष पिंपळे, मोहन मते, विजय रहांगडाले, कृष्णा गजबे, समीर कुणावार, किर्तीकुमार भांगडीया, डॉ. देवराव होळी, डॉ. पंकज भोयर, सर्वश्री संजिवरेड्डी बोदकुरवार, दादाराव केचे, अॅड. आकाश फुंडकर, डॉ. तुषार राठोड, सर्वश्री तानाजी

मुटकुळे, संतोष दानवे, सर्वश्री भिमराव तापकीर, महेश लांडगे, अॅड. लक्ष्मण पवार, सर्वश्री धनंजय गाडगीळ, सुरेश भोळे, अॅड. राहूल ढिकले, सर्वश्रीमती मेघना साकोरे-बोर्डीकर, श्वेता महाले, नमिता मुंदडा, सर्वश्री राम सातपुते, राजेश पाडवी, मंगेश चव्हाण, प्रताप अडसड, टेकचंद सावरकर, नामदेव ससाणे, भिमराव केराम, राजेश पवार, दिलीप बोरसे, रविशेठ पाटील, सिध्दार्थ शिरोळे, सुनिल कांबळे, अभिमन्यू पवार, सचिन कल्याण-शेट्टी, समाधान आवताडे, श्रीमती अश्विनी जगताप, वि.स.स. पुढील सार्वजनिक महत्वाच्या बाबींवर चर्चा उपस्थित करतील :-

"राज्यात ज्या शेतकऱ्यांनी सन २०१९ नंतर शेतीचे नवीन खाते उघडले आहे त्या शेतकऱ्यांना पीएम किसान योजना व नमो शेतकरी महासन्मान निधी योजना या योजनांचा लाभ मिळत नसणे, राज्यात झालेल्या अवकाळी पावसामुळे रब्बी पेरण्यांची चिंता सतावत असताना काढणी झालेल्या खरीपांच्या पिकांना योग्य भाव मिळेल की नाही अशी चिंता शेतकऱ्यांना भेडसावत असणे, राज्यात कापूस, सोयाबीन, तूर, धान, कांदा, केळी, संत्रा या पिकांचे नासाडी झाली असणे, सोयाबीनचे दर हमी भावापेक्षा खाली गेल्याचे निदर्शनास येणे, केंद्र सरकारने कांद्याची किमान निर्यातमूल्य (एमईपी) थेट ८०० डॉलर प्रतिटन करण्याचा निर्णय घेतल्याने कांदा निर्यातीला खिळ बसल्याचे निदर्शनास येणे, राज्य शासनाने शेतकऱ्यांना २ ऐवजी ३ हेक्टरपर्यंत मदत केली असणे, एनडीआरएफ निकषाप्रमाणे केंद्र सरकारने ४० तालुके दुष्काळग्रस्त घोषित केले असून उर्वरित सर्व तालुक्यांची जबाबदारी राज्य शासनाने घेतली असणे, जे नुकसान झाले आहे त्यासह शेतकऱ्यांच्या यापुर्वीच्या देखील सर्व नुकसानीची भरपाई देण्यास सरकार कटीबद्ध असणे, पैनगंगा ते वैनगंगा जोडणी प्रकल्पास मान्यता देण्यात येणे, शासनाने केंद्राच्या निकषात न बसणाऱ्या १२०० मंडळांना दुष्काळसदृश जाहिर केले असणे, तसेच २० लाखांपेक्षा जास्त शेतकऱ्यांच्या खात्यात २५ टक्के अग्रीम राशी जमा करणे, राज्यात हळद उत्पादनात वाढ होत असल्याने हळद निर्यातीला प्रोत्साहन देण्याची आवश्यकता, आदर्श गाव योजनेत निवड झालेल्या गावांना दिल्या जाणाऱ्या निधीत हेक्टरां १० हजार रुपयांची वाढ होणे, लोकसहभाग आणि जलसंधारणाच्या कामातून राज्यात व देशात ओळख निर्माण करणाऱ्या आदर्श गाव राळेगणसिध्दी व हिवरे बाजार गावांच्या धर्तीवर राज्यातील अन्य गावांचा विकास व्हावा याकरिता शासनाने आदर्श गाव योजना प्रकल्प व संकल्प समिती गठीत करणे, दुष्काळी भागातील गावे, गावकऱ्यांचा एकोपा व लोकसहभाग अधिक असलेल्या गावात जलसंधारण ग्रामविकासाची कामे करताना सप्तसूत्रीनुसार अंमलबजावणी करण्याचे शासनाचे धोरण असणे, रब्बी हंगामासंबंधी फळ पिक विमा योजनेत सहभागाबाबत कार्यवाही सुरु असणे, केळी पिकांचे नुकसान झालेल्या शेतकऱ्यांना पिक विमा योजनेतून शेतकरी विमा संरक्षण देण्यात येणे,

पिक विमा योजनेत सहभागी होऊ इच्छिणाऱ्या शेतकऱ्यांकडून सातबारा उताऱ्यावर २०२३-२४ संबंधी केळी पिकांची नोंद नसल्यास स्वयंघोषणापत्रावर केळी लागवड केली आहे अशी घोषणा केल्यास त्याला पिक विमा योजनेत सहभागी करून घ्यावे म्हणून शासनाकडून बँकांना निदेश देणे, विदर्भातील कृषी क्षेत्राचा फायदा व्हावा याकरिता कृषी महाविद्यालयाच्या जागेवर शासनाकडून कृषी तज्ञ डॉ. पंजाबराव देशमुख यांच्या नावाने आंतरराष्ट्रीय कन्व्हेंशन सेंटर उभारण्याचा शासनाचा मानस असणे, अवकाळी पावसामुळे नुकसानग्रस्त झालेल्या शेतकऱ्यांना दिलासा देण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

नऊ : लक्षवेधी सूचना (म.वि.स. नियम १०५ अन्वये) :

(१) सर्वश्री. नानाभाऊ पटोले, बाळासाहेब थोरात, अस्लम शेख, विजय वडेटीवार, वि. स. स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे मुख्यमंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"ठाणे जिल्हयातील मीरा-भाईंदर येथील सुमारे ८९९४. ६८ एकर जमीन तत्कालीन जिल्हाधिकारी यांच्या दिनांक ५ सप्टेंबर, २००८ रोजीच्या आदेशान्वये दि इस्टेट इन्व्हेस्टमेंट कंपनी प्रायव्हेट लिमिटेड या खाजगी कंपनीकडे बेकायदेशीररित्या हस्तांतरित करणे, सदर कंपनीने फक्त २९०५ एकर एवढ्या जमिन मिळकतीवर दावा करणे, परंतु दिनांक ११ डिसेंबर, २०१५ चे जिल्हाधिकारी ठाणे यांचे पत्राचे अनुषंगाने, तत्कालीन जिल्हाधिकाऱ्यांनी ८९९४. ६८ एकर जमीन कंपनीच्या नावे करणे, मीरा भाईंदरची जवळपास संपूर्ण जमिनी जिल्हाधिकारी ठाणे यांच्या दिनांक ५ सप्टेंबर, २००८ च्या आदेशाने वादग्रस्त झालेली असल्यामुळे यात केवळ लोकांच्या स्वमालकीच्या जमिनीच नाही तर युएलसी कायद्याच्या कलम २० नुसार सूट मिळालेल्या मोठ्या प्रमाणात सरकारी जमीन देखील जिल्हाधिकारी, ठाणे यांच्या आदेशाने विवादित झालेली असून सन २००८ पूर्वी बांधलेल्या हजारो सोसायट्या असणे, याठिकाणी मोठ्या संख्येने सोसायट्यांना पुनर्विकासाची आवश्यकता, शासन किंवा त्यांचे अधिकारी सोसायट्यांना मदत करत नसल्यामुळे, फ्लॅट खरेदीदारांना कंपनीची बेकायदेशीर मागणी पूर्ण करण्यासाठी पैसे भरण्यास भाग पाडले जाणे, अन्यथा सक्षम प्राधिकाऱ्याकडून डीमंड कन्व्हेयन्सचे अर्ज नाकारले जात असल्याची बाब माहे नोव्हेंबर, २०२३ च्या दरम्यान निदर्शनास येणे, त्यामुळे तेथील जनतेत पसरलेली तीव्र असंतोषाची भावना, याप्रकरणी चौकशी करून संबंधित दोषींवर कठोर कारवाई करण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(२) श्री. अभिमन्यु पवार, वि. स. स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे उप मुख्यमंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"औसा विधानसभा मतदारसंघात अनेक उपकेंद्र अतिरिक्त भार असल्यामुळे शेतकऱ्यांच्या शेती पंपाला सुरळीत वीजपुरवठा होत नसणे, मौजे माळंब्रा येथे ३३/११ KV उपकेंद्र कृषी धोरण २०२० अंतर्गत कृषी आकस्मिक निधीतून मंजूर करण्यात येणे, सदरील कामाच्या जागेची कार्यवाही जिल्हाधिकारी, लातूर यांनी पूर्ण केली असणे, सदरील कामासाठी निधी उपलब्ध नसल्याने कामे प्रलंबित असणे, RDSS अंतर्गत भारत सरकारच्या निधीतून औसा मतदारसंघातील हालसी हत्तरगा, आशिव, उजनी, याकतपूर, येल्लोरी या ठिकाणी ३३/११ KV उपकेंद्र प्रस्तावित करण्यात आले असणे, औसा उप केंद्रातील ५ MV रोहित्राची १० MV क्षमता वाढ करण्याबाबत प्रस्तावित केले असणे, एम.आय.डी.सी., औसा नागरसोगा, जवळगा पो., खरोसा, तपसे चिंचोली, एरंडी, औसा, या उपकेंद्राच्या ठिकाणी अतिरिक्त ५ MV चे रोहित्र प्रस्तावित करण्यात आले असणे. दिनांक ३१ ऑगस्ट, २०२३ रोजी मुख्य अभियंता, महावितरण परिमंडळ कार्यालय, लातूर यांच्या उपस्थितीत तहसील कार्यालय, औसा येथील आढावा बैठकीत मुख्य अभियंता यांनी इतिवृत्तांतच्या अनुषंगाने अतिरिक्त विद्युत वाहिनी, उपकेंद्रातील नवीन रोहित्र तसेच नवीन उपकेंद्राचे कामांचे प्रस्ताव RDSS अंतर्गत समावेश करण्याबाबत तसेच जळालेली रोहित्र तीन दिवसात दुरुस्त करून बसवण्याबाबत कार्यवाही करण्याचे निर्देश दिले असणे, परंतु आढावा बैठकीच्या अनुषंगाने दिलेल्या सूचनाबाबत अधिक्षक अभियंता, लातूर कार्यालयामार्फत कार्यवाही झाली नसणे, त्यामुळे जनतेत तीव्र नाराजी निर्माण झाली असणे, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(३) अॅड. आशिष शेलार, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे उप मुख्यमंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"महादेव अॅपच्या माध्यमातून संपूर्ण देशभरात ऑनलाईन बेटिंग करण्यासाठी अनेक बेटिंग अॅपच्या निर्मिती करण्यात आलेली असणे, सदर बेटिंग अॅपच्या माध्यमातून देशभरातील अनेक सामान्य गरीब माणसांची फसवणूक केली असून या अॅपमधील पैसे बांग्लादेशी नागरिकांचे बनावट भारतीय कागदपत्रे बनवून एयु स्मॉल फायनान्स बँक या बँकेत हजारो बनावट खाते उघडून यातून आर्थिक व्यवहार केलेला असल्यामुळे तसेच शासनास देय असलेला २८ टक्के सेवा व वस्तुकर बुडविल्याप्रकरणी या अॅपवर एफआयआर ४७३ दिनांक ७ नोव्हेंबर, २०२३ गुन्हा नोंदवण्यात येणे, या एफआयआरमधील आरोपी क्र.२ अमीत शर्मा हा मुंबई बॉम्ब स्फोट हल्ल्यातील आरोपी व अंडरवर्ल्ड डॉन दाऊद इब्राहिम यांचा भाऊ मुस्ताकीन याचा भागीदार असणे, या दोघांवर महादेव अॅपला पैसे पुरविण्याचा आरोप असून अमीत शर्मा यांनी मुस्ताकीन यांचे मोठया प्रमाणात पैसे विजय जैन यांच्यार जे.पी. इन्फ्रा, मुंबई या बांधकाम व्यावसायिक कंपनीत गुंतविलेले असणे, तसेच अमीत शर्मा

आणि विजय जैन यांचा दिंडोशी, मुंबई येथे जे पी डेक हा बांधकाम प्रकल्प सुरु असून सदर प्रकल्पाला श्री.ररेश शहा व एडलवाईस (EDELWEISS) या फायनान्स कंपनीने निधी पुरविलेला असणे,त्यामुळे देशविरोधी गुन्हेगार असलेल्या दाऊदशी संबंध असलेल्या अमित शर्मा यांच्या कंपनीला पैसे पुरविणे यावर अमीत शर्मा व ररेश शहा एडलवाईस या कंपनीची त्वरीत चौकशी करून यातील दोषींवर फौजदारी कारवाई करण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना"

(४) श्री. जयंत पाटील, वि. स. स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे उप मुख्यमंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"कोयना धरणातील ३७.५० टीएमसी पाणी सांगली जिल्हयाचे हक्काचे असून कालवा समितीच्या बैठकीत त्याचे नियोजन झालेले असणे, त्यानुसार संबंधित अधिकाऱ्यांनी पाणी सोडण्याची गरज असणे, पण प्रत्येकवेळा धरणातून पाणी सोडण्यासाठी अधिकाऱ्यांना शासनस्तरावरून आदेश येणे, तसेच कोयना प्रकल्पातून पाणी बंद केल्यामुळे ताकारी योजनेचे ११ पैकी केवळ तीन पंप चालू असून पंधरा दिवस आधीच ताकारीचे आवर्तन बंद झाल्यामुळे कडेगाव, तासगाव तालुक्यातील रब्बी पिकांचे नुकसान झाल्याचे निदर्शनास येणे, परिणामी, पाण्याचा प्रश्न अधिक गंभीर होणे, त्याबाबत शासनाने चौकशी करून सांगली जिल्हयाचे हक्काचे पाणी सोडण्याबाबत तातडीने कार्यवाही करण्याची आवश्यकता व त्याबाबत शासनाची प्रतिक्रिया."

(५) श्री. मोहनराव हंबर्डे, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे महसूल मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"नांदेड (हुजुर साहेब) येथे शीख समाजाचे पवित्र स्थान जगप्रसिद्ध सचखंड गुरूद्वारा असणे, सदर गुरूद्वाराच्या १९५६ च्या कायद्यात शासनाने दुरुस्ती केली असणे, त्यात कलम ११ चा समावेश असणे त्यात गुरूद्वारा बोर्डाचा अध्यक्ष निवडीचा अधिकार सरकार कडे आला असणे,परंतु या निर्णयाची पंजप्यारे साहिब आणि शीख समाजात प्रचंड नाराजी पसरली असणे,तसेच दिनांक ३१ डिसेंबर, २०१७ नांदेड गुरूद्वारा येथे तत्कालीन मुख्यमंत्री आले असता त्यांनी सन २०१४ मध्ये कलम ११ मध्ये सुधारणा रद्द करून पूर्वीप्रमाणे कलम ११ करण्याची घोषणा केली असणे, परंतु घोषणेची शासनाकडून अंमलबजावणी झाली नसणे, गुरूद्वारा बोर्डबाबत समाजाच्या ३ प्रमुख मागण्या असणे १) शासनाने सन २०१४ वर्षी गुरूद्वारा बोर्ड यांचे कलम ११ यात सुधारणा केल्या त्या रद्द करणे २) सुमारे ३ वर्षांपासून उच्च न्यायालयाच्या आदेशाचे पालन शासनाकडून करण्यात आले नसणे, गुरूद्वारा बोर्डाची निवडणुक लोकशाही पद्धतीने तातडीने घेण्यात यावी अशी मागणी स्थानिक शीख समाजाची असणे ३) गुरूद्वारा बोर्डाच्या नियमात काही बदल करावयाचे असल्यास, शासनाने नांदेड

स्थानिक शीख बांधवांच्या भावना व त्यांची मागणी प्रमाणेच अॅक्ट मध्ये बदल करण्याची आवश्यकता, स्थानिक शीख समाजाच्या संमतीविना कोणतेही बदल न करण्याची मागणी, शीख समाज बांधवांमध्ये शासनाच्या विरोधात तीव्र संतापाची भावना पसरलेली असणे, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व प्रतिक्रिया."

- (६) सर्वश्री. हरिभाऊ बागडे, शंकरराव गडाख, राम सातपुते, श्रीमती अश्विनी जगताप, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे दुग्धव्यवसाय विकास मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"राज्यात शेतीपूरक व्यवसाय बहुतांश शेतकरी दूध व्यवसाय करीत असणे, सहकाराच्या ८५ दूध संघ व १५ खाजगी संघ दररोज १ कोटी १५ लक्ष लिटर संकलन करणे, सहकार संघाच्या माध्यमातून ४२ लक्ष लिटर व खाजगी संस्थे मार्फत १ कोटी ३ लक्ष लिटर दूध संकलन होणे, पाऊस व उष्णते मुळे पशु खाद्य महाग झाले असणे, लंपी आजारामुळे राज्यामध्ये गाई व म्हशी मृत पावल्यामुळे दूध उत्पन्नात घट होणे, दूध पावडर चे भाव घटल्याने भाव पडणे, तसेच दुग्धजन्य पदार्थांवर सेवा व वस्तु करामुळे व पॅकिंग आणि पुरवठ्यासाठी मनुष्यबळ लागणे, यामुळे खर्चात वाढ होणे, दूध उत्पादक संघ तोट्यात जाणे, कोरोना काळात रेस्टॉरंट, मिठाई दुकान बंद असतांना दूध दरात घट झाली असणे, त्या काळात दूध विक्री करणे कठीण झाले असणे, त्यामुळे शेतकर्यांनी त्याचे उत्पादन कमी करणे, बनावट भेसळयुक्त दूध विक्री होऊन आरोग्यावर घातक परिणाम व असाध्य आजार होणे, शासकीय धोरण व खाजगी कंपन्यांच्या स्पर्धेमुळे अनेक वर्षांपासून दुग्धव्यवसाय अस्थिर असणे, दूध उत्पादकांचा चारा, वैरण, सुग्रास, ठेप, औषधे, पशुवैद्यकीय कृत्रिमरेतण, याचा उत्पादन खर्च मिळालेल्या दूध दरा पेक्षा जास्त असणे, त्यामुळे दूध उत्पादन कमी होणे, दूध उत्पादकांना मदत करण्यासाठी शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

- (७) श्री. सुनिल शेळके, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे पाणीपुरवठा व स्वच्छता मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"पुणे जिल्ह्यातील मावळ तालुक्यामध्ये जलजीवन मिशन योजनेंतर्गत एकूण ११४ पाणी योजना मंजुर झालेल्या असणे, त्यापैकी कोंडीवडे आमा, वडेश्वर, माऊ, सावळा, कोंडीवडे नामा, वडेश्वर, घोणशेत, केवरे, चावसर, गहुंजे, वळख, शिरदे, कुसवली, नागाथली, थुगाव, कुसगाव पमा, कुरवंडे, करंजगाव, साई - नाणोली, बऊर, ठाकूरसाई, धामणे, चिखलसे, डाहुली, वरसोली, सूदवडी, धनगव्हाण, राजपुरी, खांड, उकसान, कुणे - अनसुटे, खांडशी, नवलाख उंबरे, जाधववाडी, मिंडेवाडी, बधलवाडी, येलघोळ या ३७ गावांमध्ये जलजीवन मिशन योजनेअंतर्गत मंजुर कामांना सन २०२१ मध्ये कार्यारंभ आदेश दिलेला असणे, यातील बहुतांश कामांची मुदत संपुष्टात आलेली असून सदर कामे अद्यापही अर्धवट अवस्थेत असणे, मुदत

संपल्यानंतर नाममात्र रक्कम आकारणे व दंडात्मक कारवाई केलेली दाखवुन सदर ठेकेदारांना कामांची मुदत वाढवून देण्यात आल्याचे निदर्शनास येणे, ठेकेदार निकृष्ट दर्जाचे काम करीत असून योजनेतील साहित्य देखील अत्यंत निकृष्ट दर्जाचे वापरल्याने सदर कामांची गुणवत्ता कमी होणे, यामुळे शासन निधीचा मोठा अपव्यय होत असून संबंधित कंत्राटदरांची शासन स्तरावर चौकशी करुन सदर कामांचे तृतीय पक्ष लेखापरीक्षण व्हावे अशी स्थानिकांकडून वारंवार मागणी होत असणे, परंतु सदर गंभीर विषयाकडे शासनाचे होत असलेले अक्षम्य दुर्लक्ष त्यामुळे नागरिकांमध्ये शासनाविषयी पसरलेली तीव्र नाराजी, यावर शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

(८) श्री. संतोष बांगर, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे इतर मागास बहुजन कल्याण मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"माहे नोव्हेंबर, २०२३ च्या शेवटच्या आठवड्यात वा त्या सुमारास वसंतराव नाईक तांडावस्ती सुधार योजनेतील रस्त्याच्या कामातील पेव्हर ब्लॉक बसवण्यास सन २०१९ पासून दिनांक २४ ऑगस्ट, २०२३ पर्यंत मान्यता नसताना त्या काळात झालेल्या सर्व कामांना विशेष बाब म्हणून पूर्वलक्षी प्रभावाने मान्यता देण्याचा अनियमितपणा झाल्याने राज्यात कोट्यवधी रुपयांचा निधी वाटप करण्यास संबंधित जबाबदार अधिकाऱ्यांनी मंजूरी दिल्याची बाब उघडकीस येणे, शा.नि.क्र. ता.मु.यो.२०१७/ प्र.क्र.४४/योजना १, दिनांक २५ ऑगस्ट, २०२३ नुसार पेव्हर ब्लॉक बसविणे या कामाचा समावेश त्यामध्ये करण्यात येणे, सन २०१९ ते दिनांक २४ एप्रिल, २०२३ पर्यंत मंत्रालयीन-क्षेत्रीय स्तरावरील अधिकाऱ्यांनी संगनमत करून कोट्यवधी रुपयांचा निधी बेकायदेशीररित्या मंजूर करून खर्च करण्यात येणे, दिनांक २५ ऑगस्ट, २०२३ रोजीच्या शासन निर्णयाला नियोजन व वित्त विभाग व मंत्रिमंडळाची मान्यता नसणे, वित्तीय अधिकार नियमावलीची अंमलबजावणी न करणे, तसेच हिंगोली जिल्ह्यातील तांडावस्ती सुधार योजनेतील पूर्ण झालेल्या कामाची देयके समाजकल्याण अधिकाऱ्यांकडून मंत्रालयात प्रस्ताव सादर करून ८ ते १० महिन्यांचा कालावधी होणे, सचिवांकडे मान्यतेसाठी प्रस्ताव पाठवण्यास टाळाटाळ करणे, त्याला मंजूरी मिळूनही निधी वितरीत न होणे, यामुळे सदरहू कामे केलेल्या ठेकेदारांसमोर आर्थिक अडचणी उभ्या राहणे, मात्र दिनांक २४ ऑगस्ट, २०२३ पर्यंतच्या बेकायदेशीर कामांच्या निधीचे वाटप तातडीने करण्यात आल्याबाबत जनसामान्यांमध्ये निर्माण झालेली तीव्र चीड व संतापाची भावना, यावर शासनाने केलेली कार्यवाही आणि शासनाची प्रतिक्रिया."

दहा : अर्धा-तास चर्चा (म.वि.स. नियम ९४ अन्वये) :-

(क) (मंगळवार, दिनांक १२ डिसेंबर, २०२३ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेल्या सूचना) (क्रमांक १ व २)

(१) श्री.अस्लम शेख, वि.स.स.

"छत्रपती संभाजीनगर येथील सलीम अली सरोवराकडे जाणाऱ्या ड्रेनेज लाइनचे काम करताना तीन मजुरांचा विषारी वायूमुळे झालेला मृत्यू" या विषयावरील श्री. संतोष दानवे, वि.स.स. यांचा दिनांक ४ ऑगस्ट, २०२३ रोजी सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आलेल्या दिनांक ३१ जुलै, २०२३ रोजीच्या तारांकित प्रश्नोत्तरांच्या यादीतील तारांकित प्रश्न क्रमांक ६७२१४ ला दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात अर्धा-तास चर्चा उपस्थित करतील.

(२) श्री.रईस शेख, वि.स.स.

"भिवंडीतील डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर ग्रंथालयाची दुरुवस्था झालेबाबत" या विषयावरील श्री.रईस शेख, वि.स.स. यांचा दिनांक ४ ऑगस्ट, २०२३ रोजी सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आलेल्या अतारांकित प्रश्नोत्तराची यादी क्रमांक १८५ मधील अतारांकित प्रश्न क्रमांक ५८८७१ ला दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात अर्धा-तास चर्चा उपस्थित करतील."

(ख) (शुक्रवार, दिनांक ४ ऑगस्ट, २०२३ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेली चर्चेची सूचना) (क्रमांक १)

(१) श्री. अस्लम शेख, वि.स.स. पुढील सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीवर चर्चा उपस्थित करतील.

"मुंबई उपनगरातील मालाड (पश्चिम) मालवणी, दादासाहेब गायकवाड नगर येथे म्हाडाचे २५०० बेटे निवासी गाळे असणे, शासनाने दिनांक १८ मे, १९८७ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये बेटे निवासी गाळे विक्री योजना लागू केलेली असणे, त्यानुसार सन १९९३ मध्ये गाळेधारकांच्या संमती पत्रकानुसार परवानगी देण्यात आलेली असणे, परंतु सदर योजनेस अत्यल्प प्रतिसाद मिळाला असून २५०० बेटे निवासी गाळेधारकांपैकी १४२९ निवासी गाळ्यांना विक्री योजनेअंतर्गत सहभागी करण्यात येणे, उर्वरित १०७१ बेटे निवासी गाळे धारक अपरिहार्य कारणामुळे योजनेत सहभागी होऊ शकलेले नसणे, बेटे निवासी गाळेधारक अत्यल्प उत्पन्नधारक असणे, अनेक गाळे धारकांकडे पैसे नसल्याने सदरच्या विक्री योजनेत सहभागी होता आलेले नसणे, शासनाने १०७१ बेटे निवासी गाळे धारकांसाठी नवीन विक्री योजना जाहीर करून निवासी गाळे हस्तांतरीत करण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(मंगळवार, दिनांक १२ डिसेंबर, २०२३ रोजीच्या बॅलटद्वारे ठरविण्यात आलेल्या प्राथम्यक्रमानुसार दर्शविण्यात आलेल्या सूचना) (क्रमांक २ व ३)

(२) श्री. भिमराव तापकीर, वि.स.स. पुढील सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीबर चर्चा उपस्थित करतील.

"पुणे जिल्ह्यातील हवेली तालुका अंतर्गत सिंहगड किल्ला हा ऐतिहासिक असणे, सदर किल्ल्यावर दरवर्षी दीड ते दोन कोटी इतिहासप्रेमी, निसर्गप्रेमी, गडप्रेमी, पर्यटक भेटी देत असणे, सिंहगड किल्ल्याच्या एकूण ३१.२६ हेक्टर क्षेत्रापैकी २६.२६ हेक्टर वन विभागाच्या अखत्यारीत असणे, या किल्ल्याची मोठयाप्रमाणात पडझड झालेली असणे, आजमितीपर्यंत या किल्ल्यास पाहीजे तसा भरीव निधी प्राप्त झाला नसल्यामुळे दुरुस्ती व विकासाची अनेक कामे निधी अभावी प्रलंबित असणे, पर्यटन विभाग, पुरातत्व विभाग, वन विभाग, जिल्हा परिषद, ग्रामीण पाणी पुरवठा विभाग इत्यादी विभागांचा एकत्रितपणे सर्वसमावेशक विकास आराखडा प्रलंबित असणे, सिंहगड किल्ल्यावर भगवा ध्वज बसविण्याची मागणी अनेक वर्षांपासून प्रलंबित असणे, परंतु महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळाकडे वारंवार पत्रव्यवहार, बैठक, दूरध्वनीद्वारे संपर्क साधून देखील त्यांनी याकडे जाणीवपूर्वक केलेले दुर्लक्ष, महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळाला आवश्यक त्या सर्व ना हरकतीसह प्रस्ताव देखील सादर होणे, भगवा ध्वज बसविण्याच्या कामाचा शुभारंभ निश्चित कालमर्यादेत करण्याची आवश्यकता असणे, छत्रपती राजाराम महाराज समाधी स्थळाची पडझड व दुरवस्था झालेली असणे, जिल्हा परिषद ग्रामीण पाणी पुरवठा तसेच महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणाने सिंहगड किल्ल्यासाठी पाणीपुरवठा योजनेसाठी वारंवार पाठपुरावा करून देखील योजना संबंधित विभागाच्या अधिकाऱ्यांच्या दुर्लक्षतेमुळे प्रलंबित असणे, सिंहगड किल्ल्यावरील कोट्यवधी रुपये खर्च करून बांधलेल्या अनेक वास्तू, बांधकामे उद्घाटन, लोकार्पण होऊनही वापराविना पडून असणे, तळई उद्यान पर्यटकांसाठी खुले करण्याची आवश्यकता, प्रवेश शुल्काच्या निधीच्या खर्चामध्ये अनियमितता आढळून येणे, वन विभागाच्या वाजवी हस्तक्षेपामुळे सिंहगड किल्ल्याचा विकास व सुधारणा प्रक्रियेत अडथळे निर्माण होत असणे, आराखड्यात अमृतेश्वर मेट व कळकीचे मेट या आदिवासी पाड्यांचा, कोळीवाड्यांचा समावेश करण्याची आवश्यकता, मौजे घेरा सिंहगड ग्रामपंचायत कार्यक्षेत्रातील आतकरवाडीला गावठाण दर्जा मिळणे प्रलंबित असणे, किल्ले सिंहगडाचे गतवैभव पुनश्च: मिळवून देण्यासाठी सिंहगड किल्ल्याचा एकत्रितपणे सर्वसमावेशक असा परिपूर्ण विकास आराखडयाकरिता आवश्यक असलेला निधी शासनाने तात्काळ मंजूर करण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(३) श्रीमती अश्विनी जगताप, वि.स.स. पुढील सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीबर चर्चा उपस्थित करतील.

"उद्योगनगरी पुनावळे येथील पिंपरी-चिंचवड महानगर पालिकेच्या हद्दीतील वनविभागाची २६ हेक्टर जागा असून सदर जागा महानगर पालिका प्रशासनाने मागणी केल्याने महानगर पालिकेकडे हस्तांतरित करण्यात येणे, सदर जागेवर पिंपरी-चिंचवड महानगर पालिकेने सन २००८ साली कचरा डेपोसाठी आरक्षण टाकण्यात येणे, त्यावेळी तेथे नागरीकरण नसणे, तथापि गत पंधरा वर्षात या भागात विविध शैक्षणिक संस्था, मोठे गृह प्रकल्प, पुनावळे लगत हिंजवडी आय टी पार्क असल्याने अनेक ठिकाणाहून नागरिक, अभियंते येथे नोकरी व व्यवसायानिमित्त स्थायिक होत असल्याने तेथे लोकसंख्या वाढण्याची शक्यता असणे, पुनावळे कचरा डेपोसाठी वन विभागाची ५७ एकर जागा संपादित झाल्यास संपूर्ण परिसरातील वृक्ष नष्ट होण्याचा धोका निर्माण होणे, सदर भाग हा उंच डोंगराचा असल्याने पावसाळ्यात कचरा डेपोतील दुषित पाणी सखल भागात व पवनेच्या पात्रात येऊन पिण्याचे पाणी दुषित होऊन नागरिकांच्या आरोग्यावर विपरीत परिणाम होण्याची भीती निर्माण होणे, पुनावळे येथील आरक्षित जागेच्या बदल्यात पालिकेच्या वतीने वन विभागाला चंद्रपूर जिल्ह्यातील ताडोबा, अंधारी व्याघ्रप्रकल्प शेजारील २२ हेक्टर खाजगी जमीन ९ कोटी रुपयांना खरेदी करून देण्याच्या महानगर पालिका प्रशासनाच्या प्रस्तावास तातडीने स्थगिती देण्याची आवश्यकता, पिंपरी-चिंचवड शहरातील औद्योगिकीकरण लक्षात घेता शुद्ध हवेची पातळी आधीच खालावलेली असताना पुनावळे येथे वृक्ष तोड करून कचरा डेपो बनविण्याचा प्रस्ताव अनाकलनीय आणि अव्यवहारिक असणे, पुनावळे येथे कचरा डेपो झाल्यास येथील नागरिकांच्या आरोग्याचा प्रश्न निर्माण होण्याची शक्यता, सध्या वन विभागाच्या २६ हेक्टर जागेवरती अनेक प्रकारची दाट वृक्षे असून सदर कचरा डेपो येथे निर्माण केल्यास या जागेवरील संपूर्ण वृक्षतोड करावी लागल्यामुळे पर्यावरणाची मोठ्या प्रमाणात हानी होणे, पुणे विमानतळापासून पुनावळेचे अवकाशातील अंतर केवळ ११ किमी असून कायदानुसार हे अंतर किमान २० किमी आवश्यक असतानाही महानगर पालिका कायद्यातील तरतुदीचे पालन न करणे, पुनावळे येथील कचरा डेपोसाठी राखीव असलेल्या वन विभागाच्या जागेचे महानगर पालिकेकडून हस्तांतरणाच्या प्रक्रियेस तातडीने स्थगिती देण्याची आवश्यकता, उद्योग नगरीतील सर्वपक्षीय नागरिक तसेच हौसिंग फेडरेशन, सामाजिक संस्था, पर्यावरण संरक्षक संस्था यांची पुनावळे कचरा डेपो रद्द करण्याची होत असलेली आग्रहाची मागणी, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

विधान भवन,

नागपूर,

दिनांक : १३ डिसेंबर, २०२३

जितेंद्र भोळे,

सचिव (१) (कार्यभार),

महाराष्ट्र विधानसभा